

ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
50 χρόνια (1973-2023)
Διοίκηση Μονάδων
Υγείας και Πρόνοιας
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

10 Απριλίου 2024
Πολεμικό Μουσείο Αθηνών

Οργάνωση:
ΠΜΣ Διοίκηση και Διαχείριση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας
Υπό την αιγίδα της Προτεταίας ΠΑΑΑ σε συνεργασία με τις Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Εναρκτήρια Ομιλία

Ομότιμος Καθηγητής Σωτήρης Σούλης

Αναδρομή στη νεότερη περίοδο της διεύρυνσης των επιστημονικών προσεγγίσεων και των κοινωνικών ιδεών, κατά την ανάπτυξη του Κοινωνικού Σχεδιασμού και του Συστήματος Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας στην Ελλάδα

Σπάνιες φορές η τύχη μας προσφέρει την ευκαιρία να γιορτάζουμε την επέτειο μισού αιώνα από την ίδρυση μίας εκπαιδευτικής μονάδος, όπως και σπάνιες φορές μπορούμε να ξανασυναντηθούμε και να γιορτάσουμε μαζί με δύο γενιές αποφοίτων.

Απέναντι σε αυτή τη χρονική στιγμή που μας ξυπνάει από τη λήθη της καθημερινότητας, του εγώ, της οικογένειας, των διαφορετικών αναγκών, της κοινωνικής αποστασιοποίησης, της κοινωνικοοικονομικής ανέλιξης των παιδιών, της άλλης πορείας, ακόμη και της ιδεολογικής αντιστρεψιμότητας από το μεταβατικό στάδιο της νιότης στην ωρίμανση, στεκόμαστε με πολύ σεβασμό στο υπέροχο αυτό το παιχνίδι των πιθανοτήτων, στεκόμαστε σχεδόν ευλαβικά, έτοιμοι να κοινωνήσουμε με τη χαρά της επιθυμητής επανασύνδεσης.

Τα χέρια λίγο πιο πριν, είχαν ακόμη δύναμη να εκδηλώσουν την έξαρση του ενθουσιασμού της συνάντησης, αλλά οι ματιές ήταν ιδιαίτερα αναγνωριστικές, μήπως χαιρετούν λάθος καθηγητές, και εμείς, δύσκολα διακρίναμε πως ζωγραφίστηκε η νιότη μέσα στο χρόνο.

Δεν σας κρύβουμε, ότι συγκινούμεθα όταν αντικρύζουμε κάθε φορά αυτή την τεράστια αγκαλιά των παλιών μας φοιτητών, όπως δεν σας κρύβουμε το μεγάλο ερώτημα ανησυχίας που μας κατακλύζει συνειδησιακά, εάν σταθήκαμε σε κάποια έστω υποφερτή αξιολογική θέση σαν δάσκαλοι, εις τρόπον ώστε, να σας διευκολύνουμε, να μη θολώνει το βλέμμα σας στην αναδίφηση της γνώσης αλλά και της συμπεριφοράς, που σας προσφέραμε.

Αναρωτιόμαστε σήμερα, εάν είμασταν ελάχιστα χρήσιμοι για να εισέλθετε χωρίς μεγάλες δυσκολίες στην αγορά εργασίας, εάν αποκτήσατε τις κατάλληλες δεξιότητες, τις προκεχωρημένες - εμβαθυμένες γνώσεις και την ενδυναμωμένη προσωπικότητα για να είστε επαρκούντως αποτελεσματικοί στην εργασία, αλλά

και στη συνέχιση των σπουδών σας, εάν είμασταν χρήσιμοι, στην ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων αλληλοκατανόησης και σεβασμού στην προσωπικότητα και τη διαφορετικότητα των άλλων, στην υλοποίηση των επιθυμιών σας, στην επαναοριοθέτηση των οραμάτων σας και τέλος, στον επαναπροσδιορισμό του τρόπου εξέλιξης της ίδιας της ζωής σας.

Γνωρίζουμε πολύ καλά, πως οι φοιτητές κατά την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο θέλγονται από το νέο, από τη σύγχρονη αλλά βαθιά επεξηγηματική σκέψη που διαμορφώνει τον μελλοντικό επιστήμονα, και το λέμε αυτό, γιατί μετά την κατάληψη της ακαδημαϊκής μας θέσης, ξεχνάμε εύκολα τις αντιλήψεις και τις προσμονές που είχαμε οι ίδιοι από την εισαγωγή μας στο Πανεπιστήμιο. Εάν όμως τούτο δεν συμβεί, τότε εγκλωβίζονται οι προσμονές στις κλεψύδρες της απογοήτευσης, αφήνοντας μόνο να φωλιάσει επικίνδυνα η άρνηση στη μείζον προσπάθεια και να κατακαθίσει απλά, η ρήση της καλής ζωής των φοιτητικών χρόνων, κάτι βεβαίως, που ήταν και αυτό σημαντικό, αλλά όχι το μοναδικό.

Στο σημείο αυτό, **επισημαίνουμε την μεγάλη ευθύνη που έχουν πολλές φορές οι συμπεριφορές μας στην απώλεια του σεβασμού στους ακαδημαϊκούς δασκάλους, κάτι άλλωστε που αποτελεί και τη βαθύτερη γενεσιουργό αιτία παρεμπόδισης της ελευθερίας έκφρασης της σκέψης, και η ευθύνη, είναι αποκλειστικά δική μας.** Εμείς όμως σήμερα, νιώθουμε υπερήφανοι, γιατί 40 χρόνια, **γιγαντωθήκαμε σμιλεύοντας τις αντιθέσεις μας με σεβασμό στους διαφορετικούς πειραματισμούς της μετεφηβικής αυθόρμητης σκέψης.** Τούτο ακριβώς, μας επέτρεψε να πορευτούμε και να σφυρηλατηθούμε πιασμένοι χέρι χέρι, σαν μία οικογένεια δακτυλοδεικτούμενη, **που ενώ την κοίταζαν με θαυμασμό, δυσκολεύονταν όμως να ξεχωρίσουν τα θετικά αποτελέσματα της προσφοράς από τα αρνητικά αποτελέσματα που φέρνει το αδιάλειπτο κυνήγι της προσωπικής ανέλιξης για μία δήθεν κοινωνική επιβεβαίωση.**

Όμως η εκπαιδευτική αυτή πολιτική, απαιτεί ρίξεις, ήθος, προσπάθεια, ακόμη και αντεγκλίσεις με τους συναδέλφους, αλλά και με εσάς τους ίδιους.

Πως αλήθεια περνάς από την εμπορευματογνωσία, την οροφοκομία και την απλή διπλωματική εργασία, στην οικονομική της υγείας, στα στοιχεία επιστημολογίας και μεθοδολογίας της έρευνας, στη βιοηθική, στην κοινωνιολογία και ποιότητα ζωής, στην εργονομία, στη διαχείριση συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας, στην περιβαλλοντική διαχείριση, στην οργανωσιακή κουλτούρα; κ.ά..

Πως γίνεται η μετάβαση από τις σημειώσεις, στα σύγχρονα παιδαγωγικά επιστημονικά συγγράμματα, στην πολλαπλή βιβλιογραφία και τέλος στη βιωματική μάθηση θεατρικών ρόλων διοικητικών διλημμάτων;

Πως να υπερισχύσει η άποψη των ουσιαστών δομικών χαρακτηριστικών ενός προγράμματος σπουδών, που θεμελιώνεται αποκλειστικά στην αρχή της Διασυνδεδετικής Γνωστικής Αλληλουχίας των Επιστημονικών Πεδίων;

Πως να πετύχει το εν λόγω εγχείρημα χωρίς τον Σαρρή, τη Μητροσύλη, τον Αμίτση, το Δήμα, τον Πιερράκο, τη Γούλα, και άλλους εξαιρετους συναδέλφους, όταν για 20 σχεδόν χρόνια δεν ήταν καν έκτακτοι;

Και όμως, το μυστικό του αλληλοσεβασμού στις διαφορετικές αξίες, όπου η αυθεντία και η σπουδαιότητα δεν κρύβονταν απλώς στην καθημερινή μας σχέση,

αλλά ήταν παντελώς ανύπαρκτες και άγνωστες λέξεις, δόμησε τούτο το αξιακό πλαίσιο των αντιλήψεων και την απλότητα στη συμπεριφορά, διευκολύνοντας τοιουτοτρόπως, να ξεκλειδώσει το συρτάρι των αλλαγών.

Αλλά για να το γεμίσεις;

Απαιτούσε συναινέσεις, από τον Καναρά, την Παλαιολόγου, την Αντωνοπούλου και τον Νομικό, που αφειδώς τις προσέφεραν σε ένα ζηλευτό κλίμα σεβασμού και αλληλοκατανόησης, όπως απαιτούσε και τη στήριξη του Τούντα και του Μπουρσανίδη για να αλλαχθεί το Πρόγραμμα Σπουδών στην Επιτροπή του 92, ή του Κυριόπουλου για να αναπτυχθεί στο τμήμα μας η εξειδικευμένη Βιβλιοθήκη στα Οικονομικά και στη Διοίκηση Συστημάτων και Υπηρεσιών Υγείας ούτως ώστε, να εντρυφούν οι φοιτητές μας στη νέα γνώση.

Δεν θα μπορούσαμε όμως να κάνουμε τα μεγάλα βήματα, εάν δεν αγκαλιάζαμε τους νέους αλλά τόσο μεγάλους επιστήμονες που ενσωματώθηκαν ακαδημαϊκά έστω και για λίγο διάστημα στο μετερίζι της Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας, Γείτονα, Ανδριώτη, Πολύζος, Οικονόμου, Σουλιώτης, Θεοδώρου, Νιάκας, Μανιαδάκης, Κατελίδου, Παπαϊωάννου, Μπουρσανίδης, Αποστολάκης, Πλατής, Σκίτσου, Συγγελάκης, Χρυσάκης και τόσοι άλλοι, ίδρυναν για να μεταφέρουν τις διεθνείς επιστημονικές γνωσιακές εξελίξεις, προσφέροντας γιγάντιο εκπαιδευτικό κέρδος στους φοιτητές μας, αλλά και σε εμάς τους ίδιους.

Τη δεκαετία του 70', μία άλλη μεγάλη οικογένεια, αυτή των πρώτων οικονομολόγων της υγείας, συμπορεύτηκαν με πρωτόγνωρη γλυκύτητα, που βοήθησε να θεμελιωθούν και να γιγαντωθούν όλοι οι εκπαιδευτικοί και ερευνητικοί σταθμοί της Υγειονομικής, του ΕΚΠΑ, του Αριστοτελείου, του Παντείου, του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Αθηνών, της Κρήτης, του Πελοποννήσου, με αποκορύφωμα, τη διοργάνωση σε τούτο εδώ ακριβώς το χώρο που επιλέχθηκε συμβολικά 37 χρόνια μετά, του πρώτου Πανελληνίου Συνεδρίου στο γνωστό μας αντικείμενο. Λιαρόπουλος, Κυριόπουλος, Αντωνοπούλου, Ρομπόλης, Υφαντόπουλος και εμείς, Οργανωτική Επιτροπή και λίγο αργότερα, στην πρώτη έκδοση του επιστημονικού περιοδικού «Οικονομία και Υγεία» αναγιγνώσκεις εκτός των άλλων εξαιρετων επιστημόνων, την ίδια ακριβώς ομάδα που έβαξε τα μεγάλα στοιχεία της ακαδημαϊκής αλληλοϋποστήριξης. Λίγες ημέρες πριν τη μεγάλη εκδήλωση του 87', εξελίσσονταν το πρώτο προσυνεδριακό σεμινάριο στα Οικονομικά της υγείας με προτροπή του Γιάννη Κ. και εκτός του Λυκούργου Λ., τεράστια χείρα βοήθειας είχαμε από τους νέους αλλά τόσο σημαντικούς επιστήμονες όπως ο Ηλίας Μόσιαλος, ενώ ο ίδιος με τον Σουλιώτη και τον Παπανίκο αλλά και την παλιά παρέα, κατέστησαν αρωγοί να υλοποιηθεί το πρώτο διεθνές συνέδριο του τμήματος ΔΜΥΠ.

Αρκετά χρόνια αργότερα, οι ακαδημαϊκές μας συναντήσεις λαμβάνουν στην Καλαμάτα και στο Ναύπλιο μορφή υποδειγματικής ακαδημαϊκής συνύπαρξης με τον Πολύζο να αναλαμβάνει τις σχετικές πρωτοβουλίες, εκπλήσσοι τους φοιτητές μας για την αγωνία που εκδηλώναμε να κάνουμε ακόμη μεγαλύτερα γνωσιακά βήματα ουσιαστικής εκπαιδευτικής προσφοράς.

Αξιακές Ακαδημαϊκές συμπεριφορές που γιγάντωναν τον τομέα μας και μυσούσαν τους φοιτητές μας στο εξειδικευμένο επιστημονικό πεδίο.

Ο πυρήνας των εν λόγω ακαδημαϊκών στάσεων, προεκτείνονταν σχεδόν κατά «δογματικό» αλλά παράλληλα πρωτοποριακό τρόπο, σε θέματα **εξωστρέφειας**

και διεθνών συνεργασιών, στην έρευνα, με τη συμμετοχή της ΔΜΥΠ στο Διεθνές Πρόγραμμα ICARO, **σε Μεταπτυχιακές σπουδές** με το Πανεπιστήμιο του Τορίνο, **στο ERASMUS** το 1990 και το 1994 με την Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας της Γαλλίας και άλλα Πανεπιστήμια, **στον Πολιτισμό, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση** αλλά και στη **διάχυση της αναγκαίας επιστημονικής πληροφορίας** στην Ελληνική κοινωνία. Η ΔΜΥΠ, αποτελούσε έναν ζωντανό προπτυχιακό Οργανισμό που συγχρονίζονταν με τον παλμό των κοινωνικοοικονομικών και πολιτισμικών εξελίξεων. Η Ακαδημαϊκή μας κοινότητα δεν περίμενε να ωριμάζουν πρώτα οι εξελίξεις, δεν κρατούσε στάση αναμονής, αλλά ενεργοποιούσε αλληλέγγυα χαρακτηριστικά και την ελευθερία της έκφρασης για την άσκηση προληπτικής πολιτικής για την προστασία της Υγείας του Ελληνικού Πληθυσμού. Από το 1994 για το AIDS με τον Γ. Βαλλιανάτο εντός του Πανεπιστημίου χωρίς συμπεριληπτικούς ενδοιασμούς, μέχρι μία ημέρα πριν την εμφάνιση του πρώτου κρούσματος από Covid-19 με τον Γιάννη Πολίτη στα ΜΜΕ όπου προβλέφθηκε η επερχόμενη ιδεολογική υστερία, αλλά και με τον Α. Βατόπουλο στο Πανεπιστήμιο μας.

Ανατρέχοντας στις γνώσεις που διαχύθηκαν τα τελευταία 40 χρόνια, διαπιστώνεται ότι, η καινοτομία, η προστιθέμενη επιστημονική αξία και σημαντικά αξιακά επιστημονικά ζητήματα που σήμερα τα θεωρούμε λογικά ή ακόμη «παλεύουμε» να τα εντάξουμε στο γνωσιακό μας πεδίο, είχαν βρει ευήκοα ώτα από αυτούς τους υπέροχους επιστήμονες.

Τι διδάσκονταν αλήθεια οι φοιτητές μας πριν τέσσερις δεκαετίες; Άντεξαν οι προσφερόμενες γνώσεις στο χρόνο; επιβεβαιώθηκαν από τις σύγχρονες δεξαμενές σκέψεις; Επαληθεύτηκαν ερευνητικά;

Αναρωτιόμαστε πολλές φορές ακόμη και σήμερα, εάν έπρεπε να διδάσκεται μαζί με την αξιόπιστη επιστημονική γνώση στην οποία δεν επιτρεπόταν να υπεισέρχονται υποκειμενικές απόψεις, η ανάλυση παράλληλα της επιταχυνόμενης κοινωνικοπολιτισμικής εξέλιξης. Η εκπαιδευτική μας κοινότητα αντιλήφθηκε πολύ γρήγορα, ότι η αναγκαιότητα των παρεχόμενων επιστημονικών γνώσεων, δεν μπορούσε από μόνη της να διαταράξει την επικρατούσα κουλτούρα εάν δεν λάμβανε υπόψη τις νεανικές ανησυχίες, τις κοινωνικές αμφισβητήσεις, ακόμη και τα προσωπικά προβλήματα που αναδεικνυαν όμως, μία άλλη εκπαιδευτική διάσταση. Τη διάσταση της συμβουλευτικής, που συνδυαστικά με την προσφερόμενη γνώση, θα διαμόρφωνε τον χρήσιμο επιστήμονα, με δεξιότητες και ικανότητες, τον επιστήμονα άνθρωπο, τον επιστήμονα που θα άγγιζε την αυτοπραγμάτωση, **έτοιμο να συνδυάζει κάθε στιγμή την ατομική ευθύνη με την κοινωνική υπευθυνότητα, με ενσυναίσθηση, τον επιστήμονα που θα αποτελούσε μελλοντικά το θεμελιώδη βραχίονα της κοινωνικής αναδιοργάνωσης και της αποδοχής των αναγκών μεταρρυθμίσεων.**

Θα αναφερθούμε μόνο σε ένα παράδειγμα τι διδάσκονταν οι φοιτητές μας πριν 40 χρόνια που θεωρούμε ότι είναι και άκρως επίκαιρο, γιατί κάποια άλλα σημαντικά γνωσιακά ζητήματα αναδύονται ακροθιγώς στον επετειακό τόμο.

Σε εκδήλωση που διοργάνωσαν οι Financial Times τον Νοέμβριο του 2023 για το μέλλον της ΕΕ ο Μάριο Ντράγκι, αναφέρθηκε «στην ουσιαστική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρότεινε, ανάκτηση της χαμένης ανταγωνιστικότητας

με επενδύσεις στην υψηλή τεχνολογία και με στόχο, την όντως κοινή εξωτερική πολιτική και άμυνα».

Την ίδια ακριβώς περίοδο οι Ευρωπαϊκές Δεξαμενές Σκέψεις (think tanks) ζητούσαν να αλλάξει η Συνθήκη της Λισαβόνας τονίζοντας «ότι ήλθε η ώρα να προσαρμοστεί η Συνθήκη της Λισαβόνας (2007) σε μια νέα δημοκρατική, γεωπολιτική, κλιματική και τεχνολογική πραγματικότητα, όπως για παράδειγμα να είναι σε θέση να ενεργεί σε θέματα ασφάλειας και άμυνας».

Εξ' άλλου, στη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ στις 21 Μαρτίου 2024, η συζήτηση των ηγετών περιεστράφη ως επί το πλείστον, στην κοινή ευρωπαϊκή άμυνα, υπό την αγωνιώδη προβληματική της Ευρωπαϊκής γεωπολιτικής υπόστασης της.

Και οι φοιτητές μας;

Μάθαιναν, όχι μόνο να επαληθεύουν ερευνητικά τον παράγοντα εισόδημα και την αποτελεσματικότητα της επιδοματικής πολιτικής στην αναστρεψιμότητα του ρυθμού εξέλιξης της υπογεννητικότητας, ή τον πρωτογενή αιτιολογικό παράγοντα της μετάβασης από το επιβιωτικό στο υπερκαταναλωτικό μοντέλο ζωής, όχι μόνο την επίδραση της έννοιας της διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου και της ικανοποίησης του ατόμου των σύγχρονων ατομικιστικών σχέσεων που οξύνει την αντίθεση μεταξύ της επιθυμίας και της πραγματικότητας, αλλά διδάσκονταν επιπροσθέτως, τον παράγοντα της θρησκευτικό-ιδεολογικής υπέρβασης, της αμφισβήτησης του ρόλου των δύο φύλων, την αρνητική επίδραση των εξουσιαστικών σχέσεων των γονέων ή τα ζητήματα ελέγχου με επιφορτικό τρόπο των παιδιών, αλλά εντρύφουσαν επιπλέον και σε θέματα πολιτικών για **να καθίστανται πιο αποτελεσματικοί στη διαμόρφωση του κοινωνικού σχεδιασμού**. Συνακόλουθα, από τη δεκαετία του 80' οι παρόντες αλλά και οι άλλοι απόφοιτοί μας, διάβαζαν σχετικά με το δημογραφικό ζήτημα αρχικά στις σημειώσεις τους:

*«Η έντονη ανησυχία που εκφράζει σήμερα ο Ευρωπαϊκός χώρος μπορεί να μειωθεί αλλά και **να επιτευχθεί ο στόχος της ανάπτυξης μόνο από την ύπαρξη μίας ενιαίας πολιτικής φυσιογνωμίας αλλά και παρέμβασης στην παγκόσμια γεωπολιτική πραγματικότητα**».*

«Η επιτυχία αυτού του στόχου (άμβλυση των κοινωνικοοικονομικών αντιθέσεων) θα οδηγήσει πιθανόν σε μία ευαρμόνιση των κοινωνικών σχέσεων, θα βοηθήσει στην εμφάνιση μίας κοινωνικής ισορροπίας, της μόνης ίσως ικανής προϋπόθεσης που μπορεί να επιφέρει διάθεση για εξέλιξη των

ατόμων και θα αποτρέψει την ανάπτυξη του φαινομένου της υπογεννητικότητας».)

Αυτό που είναι σημαντικό και θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα είναι, **ότι υπάρχουν τρεις βασικές αναγκαιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας** που η συνειδητοποίησή τους, θα οδηγήσει στην υλοποίηση μέτρων για βελτιώσεις των αρνητικών δημογραφικών τάσεων και θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την αλλαγή του κλίματος των υπερβολικών ανησυχιών που διακατέχει κάποιες χώρες.

Και ποιες είναι αυτές;

I. Αναγκαιότητα ενιαίας πολιτικής έκφρασης

II. Αναγκαιότητα ενιαίας οικονομικής παρέμβασης στην παγκόσμια αγορά

III. Αναγκαιότητα εφαρμογής της νέας τεχνολογίας για:

A. Βελτίωση των συνθηκών εργασίας

B. Βελτίωση της υγείας

Γ. Προστασία του περιβάλλοντος

Δ. Μείωση του χρόνου εργασίας (Μητρότητα-Παιδική φροντίδα)

E. Βελτίωση της Εθνικής-Κοινωνικής Άμυνας».

Όπως ακριβώς επώθησαν το 1984 στο Συνέδριο της ΕΔΗΜ και το 1988, στη Διεθνή Συνδιάσκεψη για το Δημογραφικό στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας, έτσι ακριβώς, διδάσκονταν το θεωρητικό αυτό πλαίσιο οι φοιτητές μας.

Γιατί αλήθεια αυτή η τεσσαρακονταετής επιμονή στην εν λόγω πολιτική; Γιατί απλά, η εξασφάλιση ειρήνης μέσω της ισχυρής άμυνας, διαμορφώνει ένα ισχυρό αίσθημα ασφάλειας και παράλληλα, η αναπτυσσόμενη τεχνολογία επιτρέπει στα κράτη να βελτιώσουν βασικές οικονομικές και κοινωνικές λειτουργίες με σεβασμό στη διατήρηση σπάνιων πόρων για τις νέες γενιές. Έτσι ξεκλειδώνονται οι έννοιες του ελεύθερου χρόνου, της ικανοποίησης θεμελιωδών ανθρώπινων αναγκών και της ποιότητας ζωής, κάτι που αγγίζει τον πυρήνα της ανθρώπινης ελπίδας και συνακόλουθα της άρσης των δισταγμών για τεκνοποίηση.

Στο σημείο όμως αυτό δεν μπορούμε να σας κρύψουμε μία αστεία διαπίστωση.

Για να πείσουμε για **την πολυπαραγοντικότητα του φαινομένου της υπογεννητικότητας και την πρωτογενή κοινωνικοπολιτισμική του διάσταση έναντι της εισοδηματικής δευτερογενούς επεξηγηματικότητας**, ιδρώναμε στην κυριολεξία, και παρά την αμοιβαία συμφωνία κατανόησης του θεωρητικού αιτιολογικού πλαισίου, κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, ως δια μαγείας στα γραπτά, κατά 85% διάβαζες, περί του εισοδήματος ως πρωτογενή και θεμελιώδη παράγοντα της υπογεννητικότητας. **Την επικρατούσα κουλτούρα δεν την νικάς εύκολα, κάτι που μας δείχνει τις δυσκολίες που ενυπάρχουν και στην πολιτική, για να βαδίσουμε σε ένα ουσιαστικό μεταρρυθμιστικό αναπτυξιακό δρόμο σαν χώρα.**

Και εάν παρουσιάσαμε κάποιο δείγμα του εκπαιδευτικού μας προτύπου, ας θίξουμε ελάχιστα και την ερευνητική μας προσπάθεια αναφέροντας μόνο, 3 μεγάλους σταθμούς ερευνητικής καινοτομίας της ΔΜΥΠ.

Ο πρώτος, αφορά την κοστολόγηση των καρδιοχειρουργικών πράξεων το 1994. Η πρωτοτυπία εδώ, οριοθετείται στην ερευνητική μεθοδολογία κατά την οποία έγινε για πρώτη φορά σε παγκόσμιο επίπεδο, κοστολογική καταγραφή κάθε ιατρονοσηλευτικής δραστηριότητας ανά λεπτό, επί 24ώρου βάσης και σε 3 βάρδιες, ακόμη και εντός του χειρουργείου και το σημαντικό ήταν, η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα μέσω του προγράμματος ΑΕΙ/ΤΕΙ-Επιχειρήσεων, με τη συμμετοχή προπτυχιακών φοιτητών που τους ευχαριστούμε σήμερα για την υπομονή που επέδειξαν.

Το δεύτερο έργο, για το οποίο νιώθουμε υπερήφανοι ήταν, ότι μετά 30 χρόνια προσπαθειών της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας, το 2012 η ΔΜΥΠ κατάφερε να ολοκληρώσει τον **Ιατρικό Φάκελο** κατ' οίκον Φροντίδας και δεν κατέληξε ως συνήθως η έρευνα που αναλάβαμε *«ότι απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση και να συνεχιστεί σε άλλο επίπεδο»*, **αλλά α. παρέδωσε στο Υπουργείο Υγείας την πλατφόρμα ολοκληρωμένη, β. την εφάρμοσε στο Μεταξά και στους Αγίους Αναργύρους, γ. εκπαιδευσε μία ομάδα ασθενών για να διαπιστώσει το βαθμό εφικτότητας υλοποίησης του έργου και δ. όχι μόνο κατάρτησε το προσωπικό, όχι μόνο το προστάτεψε από την ψυχική καταπόνηση της εργασίας με ειδικές συνεδρίες αποφόρτισης, αλλά και το προμήθευσε με τον απαραίτητο ηλεκτρονικό εξοπλισμό για τη βελτίωση της επίπονης καθημερινής εργασίας τους, εις τρόπον ώστε, να μην υπάρχει ούτε μία δικαιολογία μη εφαρμογής της ιατρονοσηλευτικής και διοικητικής αυτής καινοτομίας.**

Και **το τρίτο** μεγάλο πρόσφατο καινοτόμο Ερευνητικό έργο Βιοτεχνολογικής αλλά και επιχειρηματικής παράλληλα καινοτομίας, το οποίο υλοποιήθηκε από την Τράπεζα Ομφαλοπλακουντιακού Αίματος (ΟΠΑ) του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΒΒΕΑΑ), σε συνεργασία με το Ερευνητικό Εργαστήριο “Οικονομικών, Διοίκησης, Πολιτικών Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας” του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, το ΕΚΠΑ και το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο ΑΤΤΙΚΟΝ, θα προσδώσει τη θεμελίωση της πλέον σύγχρονης βιοτεχνολογικής τεχνογνωσίας στην Ελλάδα και Διεθνώς, και **θα δημιουργήσει ελπίδα για εκατομμύρια ασθενείς με προκεχωρημένες νοσολογικές εκβάσεις «από την εφαρμογή της αλλογενούς γέλης αιμοπεταλίων για την επούλωση του έλκους διαβητικού ποδιού»**

Οι εν λόγω ακαδημαϊκές και ερευνητικές πρωτοβουλίες του ΠΑΔΑ και η επιτυχηθείσα διαδρυματική συνεργασία, κατέστησε το ΔΜΥΠ και το ίδρυμα, ισχυρό ερευνητικό πόλο στο διεθνή επιστημονικό ανταγωνισμό, εκπληρώνοντας τους τιθέμενους μακροχρόνιους αναπτυξιακούς και επιστημονικούς στόχους του.

Δεν είναι τυχαίο, ότι ψάχνουμε να βρούμε ανέργους αποφοίτους μας, δεν είναι τυχαίο ο πολλαπλά επιταχυνόμενος ρυθμός κοινωνικοεπαγγελματικής ανέλιξής τους, δεν είναι τυχαίο ότι δεν έχουμε άλλους διαθέσιμους πτυχιούχους για να

καλύψουμε την προσφορά του ιδιωτικού τομέα, δεν είναι τυχαίο ότι στο εξωτερικό δεν είχαμε ούτε μία αποτυχία σε ανώτερους κύκλους σπουδών.

Δεν είναι τυχαίο **ότι σχεδιάσατε, διοικήσατε και διαχειριστήκατε με τις πιο αποδοτικές τεχνικές το Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας στη χώρα**, δεν είναι τυχαίο **ότι εκπροσωπείτε τους καλύτερους ευρωπαίους ενεργούς πολίτες που κατά 90%, γνωρίζετε να διαβάσετε τον κρατικό προϋπολογισμό και να αντιλαμβάνεστε τις δημοσιονομικές αντοχές** και φυσικά, δεν αναρωτηθήκαμε ούτε μία στιγμή, γιατί όλες και όλοι μαζί, θέλουμε να μοιραστούμε τη χαρά αυτών των επιτυχιών που προέκυψαν από την εφαρμογή του πρότυπου εκπαιδευτικού μοντέλου που ακολουθήσαμε.

Ίσως να σας κουράσαμε λίγο με την αυστηρότητά μας, αλλά όπως λέμε και στους μικρούς μας φίλους και συγγενείς που αγαπάμε πραγματικά, *διάλεξε πότε θέλεις να αισθάνεσαι επιτυχημένος μέσω των κολακιών και των εικονικών κομπλιμέντων που διαμορφώνουν άνυδρες οπαδικού τύπου σχέσεις, στα 16 και για λίγο, ή στα 30 και για το υπόλοιπο της ζωής;*

Γιορτάζουμε σήμερα γιατί θέλουμε να είμαστε μαζί, γιατί διακατεχόμαστε από υπέροχα συναισθήματα, για να επιβεβαιώσουμε ακόμη μία φορά τη σχέση μας, την επιστημονική, τη φιλική την ανθρώπινη, και να θυμίσουμε προς κάθε πλευρά **ότι η εφικτότητα εκπλήρωσης κάποιων στόχων, μπορεί να γίνει πραγματικότητα, μόνο εάν το θέλουμε συνειδητά και φυσικά, εάν επιθυμούμε να κουραστούμε για την επίτευξη τους, όπως ακριβώς το πράξατε εσείς.**

Σήμερα, δεν έχουμε κανέναν ενδοιασμό να δηλώσουμε ότι, **αποτελείτε το παράδειγμα της δύναμης, με την οποία διαταράξατε την επικρατούσα κουλτούρα της ελάχιστης προσπάθειας και της ηθικής μειονεξίας.**

Προς τούτο, διατρανώνουμε με τον πιο emphaticό τρόπο, ότι **μπροστά μας, αντικρύζουμε τα πρότυπα ενός άλλου, σχεδόν ιδεατού κοινωνικοπολιτισμικού γίγνεσθαι, τα πρότυπα που φωτίζουν την ελπίδα της χώρας για ένα πιο ευοίωνο αύριο.**

Σας ευχαριστούμε θερμά, για τη χαρά που μας προσφέρατε σε αυτό το υπέροχο ταξίδι.

Δεν θα ξεχάσουμε ποτέ, ότι μας συντροφέψατε με γλυκύτητα, με προσωπικές θυσίες, και κυρίως με τη νιότη σας, υφαίνοντας κάθε στιγμή την ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον.

Σας είμαστε ευγνώμονες που συνυπήρξαμε σε αυτή την υπέροχη εκπαιδευτική κοιτίδα της ΔΜΥΠ, όπως είμαστε ευγνώμονες σε όσες και όσους εξαιρετικούς επιστήμονες συνεργάστηκαν μαζί μας για να πετύχουμε τους στόχους μας.

Σας αγαπάμε και σας ευχόμαστε να είστε πάντα καλά.